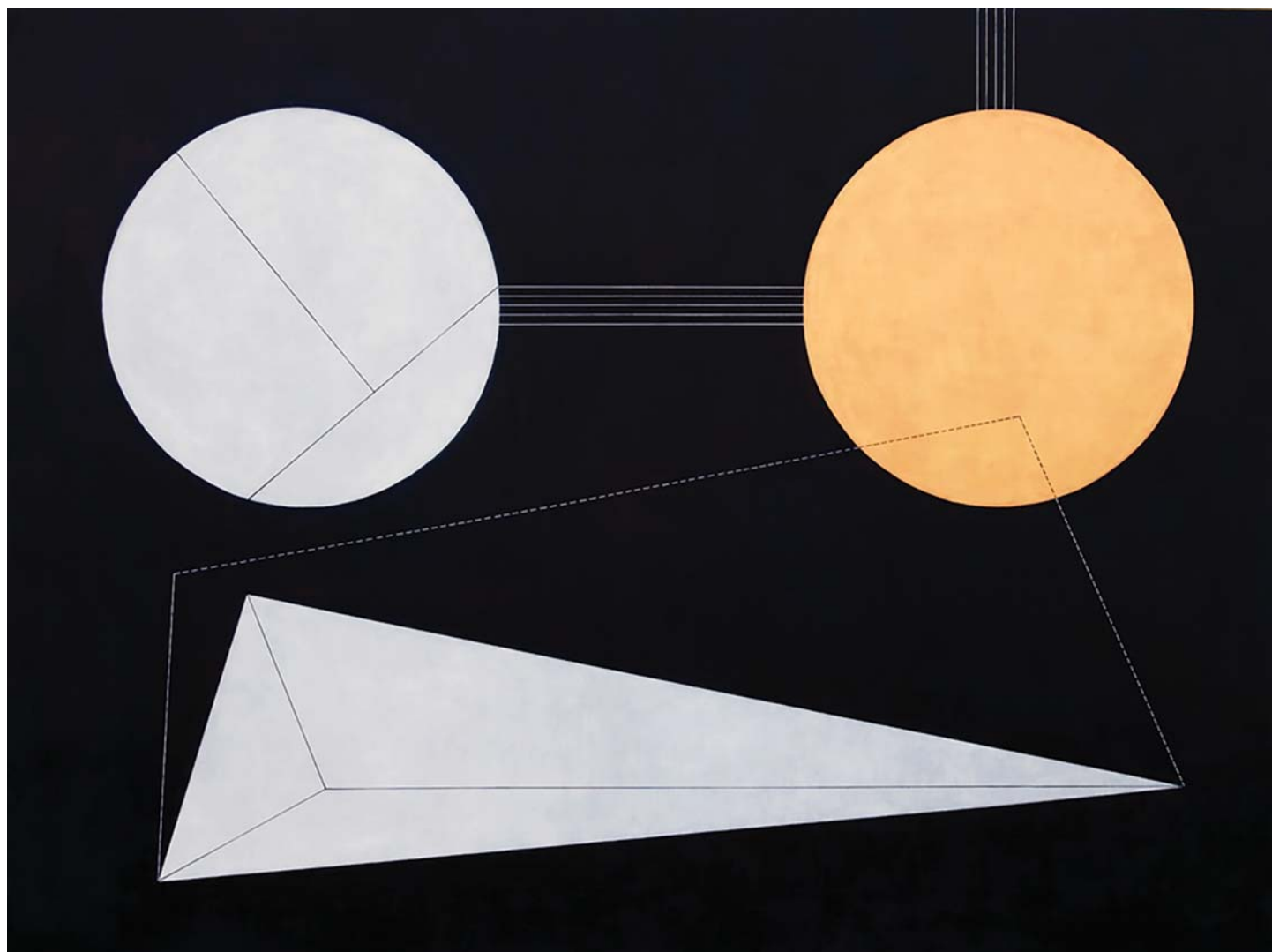

art3

www.aku.sk

**Veľa šťastia, veľa zdravia, nech sa všetky plány daria.
P. F. 2018. Redakcia**

Naši umelci v Abu Dhabí

V októbri sa konal v Spojených arabských emirátoch Mesiac slovenského umenia, ktorého dejiskom sa stalo prostredie Art Hub Abu Dhabí pod záštitou Ambasády SR.

Rezidencie sa zúčastnili umelci z Akadémie umení v Banskej Bystrici Štefan Balázs, Katarína Balúnová a Natália Okolicsányiová. Pripomeňme, že Štefan

Balázs sa venuje malbe geometrickej abstrakcie, využívajúc základné formy kruhu, štvorca a línie, inšpirujúc sa kartografiou, matematickými princípmi a starobylými civilizáciami. Aj Katarína Balúnová sa zaoberá malbou blízko geometrickej abstrakcii s odkazmi na architektúru a urbanizmus. Dôležitou témou v jej práci je pritom mesto, bývanie a hľadanie domova. Nuž a do

tretej, Natália Okolicsányiová maľuje viac intuitívne, expresívnym rukopisom vyjadruje momentálne pocity a zážitky z pohľadu ženy súčasnosti. Rezidencia vyvrcholila otvorením výstavy, kde umelci predstavili svoje diela vytvorené počas pobytu. Výstava sa konala v čase od 4. 11. - 30. 11. 2017.

(in) foto internet

<< Katarína Balúnová,
Empty Quarter, 150 x 200 cm, 2017

Štefan Baláž

Natália Okolicsányiová

Horizonty umenia 4

Občianskemu združeniu Koncertné združenie pri FMU AU sa po ročnej odmlke podarilo obnoviť usporiadanie medzinárodnej webovej konferencie Horizonty umenia a vdýchlo život jeho štvrtému ročníku.

Konferencia poskytuje priestor autorom, interpretom, teoretikom a vedcom, pedagógom, organizátorom, ktorí chcú zdieľať s ďalšími profesionálmi svoje príspevky. Cieľom konferencie je prezentácia názorov a výsledkov umeleckej, vedecko-výskumnej a pedagogickej práce v oblasti hlavne hudobného, ale aj dramatického, výtvarného, tanečného a filmového umenia. Z konferencie bude vydaný recenzovaný zborník, ktorý obdrží každý aktívny účastník konferencie poštou.

Konferencia prebiehala na webovej stránke FMU AU v Banskej Bystrici (link: <https://fmu.aku.sk>). Sekcie konferencie: 1. História umenia; 2. Súčasný umenie; 3. Umelecká interpretácia; 4. Umelecká pedagogika a psychológia. Jazyky konferencie: slovenský, poľský, maďarský, ukrajinský, ruský, anglický, nemecký. Termín odoslania príspevku bol stanovený na 15. novembra 2017 a prihláseným účastníkom boli zaslané prístupové heslá na vstup na konferenčnú webovú stránku v čase konania konferencie. Webová stránka na diskusiu bola sprístupnená v čase od 1. 12. 2017 – 15. 12. 2017, kedy bolo možné vstúpiť do diskusie a reagovať na uverejnené príspevky. Garantom konferencie bola PaedDr. Mária Strenáčiková, PhD.

(in)

Tradícia Artoria žije ďalej

Akadémia umení v Banskej Bystrici v rámci osláv 20. výročia pripravila viaceré podujatia, venované tejto významnej udalosti. Ani fakulta dramatických umení nemohla zostať bokom a okrem iných akcií pripravila aj tento rok festival Artorium 2017.

Skromnejší kabát, ale...

Išlo už o ôsmy ročník festivalu a hoci ho nepodporil Fond na podporu umenia, tradícia žije ďalej. Divadlom ožila škola i mesto Banská Bystrica. Boli prezentované študentské predstavenia, tvorba mladých talentovaných umelcov, ale aj našich pedagógov. Artorium bolo bez medzinárodnej účasti, ale napriek tejto skutočnosti v spolupráci s našimi študentmi vytvorili organizátori výbornú atmosféru v meste aj v našom divadle a ponúkli to najlepšie z fakulty dramatických umení. Projekt sa uskutočnil 22. - 24. novembra v priestoroch FDU a v uliciach mesta a bol venovaný prezentácii najmä divadelných inscenácií, ktoré našťudovali naši študenti režiséri, dramaturgovia či herci v spolupráci s pedagógmi našej školy. Projekt ponúkol tvorivý priestor

študentom, pedagógom a umeleckej obci mesta na konfrontáciu a percepciu umeleckej tvorby rôznych žánrov, ktorá vznikla na pôde AU.

Workshopy, predstavenia, konferencia

Malé štúdio a tanečná sála FDU sa stali dejiskom dvoch workshopov – jednak na tému Tradičná ľudová kultúra a ľudové divadlo (prednášajúci Mgr. art. Roman Malatinec), jednak na tému Ľudový tanec a tradičná obradová kultúra v javiskovom hereckom pohybe, ktorý viedol Mgr. art. Martin Urban, PhD. Vo Veľkom divadelnom štúdiu FDU AU sa odohrali tri predstavenia. Prvým bola hra Terorizmus v réžii Richarda Sanitru, druhým titul Zažeň vlka v réžii Anny Šoltýsovej a tretím predstavenie madybaby.edu v režijnom podaní Svetlany Gaško. Do rámca podujatia zapadla aj 14. medzinárodná Banskobystrická teatrologická konferencia. 8. ročník Artoria sa niesol v duchu motto z autorskej dielne Karla Čapka: „Pokým ľudia budú hercami a herci ľuďmi, bude divadlo.“

(b)

Prednášajúci Mgr. art. Roman Malatinec

Výstava Mladé kone 2/3

V Galérii Koniareň – priestor pre súčasné umenie v Trebišove sa v termíne 10. 11. – 1. 12. 2017 konala v poradí druhá z trojice výstav pod názvom Mladé kone prezentujúca tvorbu študentov umeleckých škôl.

Výstava Mladé kone 2/3 predstavila tvorbu 6 mladých študentov katedry grafiky Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Výber zahŕňa

autorov bakalárskeho stupňa štúdia, študujúcich v 3 ateliéroch: Ateliéru GPS pod vedením doc. Róberta Bruna, akad. mal. (Marika Skaličanová, Daniel Matula), Ateliéru voľnej tvorby pod vedením doc. Igora Bencu, akad. mal. (Mária Tepľanová, Adam Šarvaic) a Ateliéru grafiky a vizuálnej tvorby, vedie Mgr. art. Patrik Ševčík, ArtD. (Yana Dubovyk, Branislav Hulín). Ambíciou výstavy je odprezen-

tovať rozmanitosť prístupov súčasnej mladej generácie, aktuálne podoby grafickej tvorby a jej schopnosť prieniku s inými médiami v kontexte tendencií súčasného umenia. Na výstave je tak zastúpená plošná a priestorová forma grafickej tvorby.

(ps) foto Peter valiska-Timečko

Koncertné aktivity FMU

Koncom novembra sa v koncertnej sieni FMU AU odohral cimbalový koncert, v ktorom pod pedagogickým vedením doc. Viktórie Herencsár, ArtD, účinkovali Nazarii Struk, Štefan Takáč, Nina Gubová, Zuzana Stračinová a Alžbeta Bystrianska. Po ňom nasledoval saxofónový koncert (na obr.), v ktorom sa pod pedagogickým vedením prof. Alexandra Stepanova, CSc. a Mgr. art. Mareka Pastiríka, ArtD. predstavili Jakub Kapjor, Michal Haľama, Michaela Šipeková, Klaudia Roháčová, František Džubakovský a Michaela Turcerová. Začiatkom decembra to boli dva koncerty študentov katedry vokálnej interpretácie FMU AU za klavírnej spolupráce Mateja Arendárika, Xénie Maskalíkovej, Marty Nemcovej a Bohdana Kovala.

(in), foto Vlado Bahýl

Deň otvorených dverí FVU AU

Fakulta výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici sa v polovici novembra 2017 prezentovala ďalším Dňom otvorených dverí vo svojich priestoroch.

Všetci návštevníci, ale predovšetkým záujemcovia o štúdium na FVU, sa mohli zúčastniť priebehu pedagogického procesu v ateliéroch, kde im ich vedúci poskytli odpovede na otázky, týkajúce sa vyučovania alebo poskytli cenné rady v súvislosti s ich domácimi prácami, ktoré si mohli priniesť na korekciu. Ponuka pre stredoškolákov

Aktéri, reprezentujúci katedry Grafika - Intermédia a digitálne médiá (IDM) - Maľba - Sochárstvo a priestorová tvorba sa ocitli v jednom kolotoči. Jedným z nich bol študent 4. ročníka maľby Peter Decheť, zverenec Mgr. art. Rastislava Podobu, ArtD. Preňho ako

starého mazáka nešlo o novinku: „Je to takpovediac ponuka pre potenciálnych budúcich študentov zoznámiť sa s prostredím, v ktorom sa môžu zakrátko ocitnúť, ak sa rozhodnú pre štúdium na našej fakulte. Dvere počas tohto dňa sú otvorené aj ich rodičom.“ Rodák z Topoľčian potom absolvoval konzultácie so svojím vedúcim ateliéru tak ako jeho kolegovia od druhého ročníka po šiesty, teda druhý ročník v magisterskom štúdiu. A samotné štúdium? „Veľmi dobré, som na výsosť spokojný,“ netajil Peter, ktorý je napodiv absolventom strednej školy poľnohospodárskeho zamerania, ale aj „zušky“ a krátko účinkovania na strednej umeleckej škole. „Neustále mi to dáva veľa. Len čo som sa dostal na Akadémiu umení, postupne ma to celého pohltilo a veľmi ma to baví. Teraz končím bakalára a pokiaľ všetko pôjde tak, ako má, určite mám v úmysle pokračovať na magisterskom stupni.“

Deň ako každý iný?

Deň otvorených dverí je z pohľadu študentov vlastne riadnym vyučovacím procesom, nemala by teda na ňom chýbať ani noha. Ateliér maľby zastupovala na DOD trinásťka študentov. „Ide o kontakt s verejnosťou, škola sa jej v tento deň otvára dokorán a poskytuje možnosť vstúpiť do procesu výučby alebo tvorby. Jej základ tvoria isteže stredoškoláci, ale aj tá časť verejnosti, ktorá sa zaujíma o umenie. Na to, že išlo o pracovný deň, bola návštevnosť celkom solídna. K dispozícii boli všetky ateliéry a katedry,“ glosoval dianie počas DOD Rastislav Podoba, ktorý sa stal v danom čase súčasťou príprav výstavy k 20. výročiu školy a ktorý sa štandardne každoročne prezentuje aj samostatnou výstavou. Inými slovami pedagóg, predstavujúci príklad na prítiahnutie záujemcov o FVU práve počas takých podujatí, akým je aj Deň otvorených dverí.

(ba), foto Vlado Bahýl

<< Študentky konzultujú svoje postrehy s prof. Eudovítom Hološkom, akad. mal.

hore: Práca išla aktérom DOD pekne od ruky...

<. Aj táto kresba uhlíkom, ktorú Peter Decheň nazval „Modelka s kostrou“, bola návštevníkom DOD k dispozícii

Mgr. art. Rastislav Podoba, ArtD.

Hra na Ľuda Ondrejova alebo keď sa autor modlí...

Keď sa milovník divadelného umenia dožije takého standing ovation, akého sa koncom novembra v sále FDU na Hornej ulici zaslúžene dostalo tvorcom a aktérom premiéry Hry na Ľuda Ondrejova, nástojčivo sa v ňom vynorí otázka potreby stálej divadelnej scény v Banskej Bystrici.

Podobné „kusy“ by totiž nepochybne uspeli aj vo väčšom, než v úzkom kabáte akademicko-školnej scény. A už vôbec nehovoríme o tom, že toto je cesta, ako sa v prípade študentov i školy „predať“, čo plne korešponduje so zámerom designovaného dekana FDU doc. PhDr. PaedDr. Karola Orbana, PhD. po jeho nástupe do funkcie. Hru na Ľuda Ondrejova na motívy prózy Petra Kováčika Tvorivý pobyt v dramatisácii Silvie Kováčikovej režijne podchytil Matúš Olha, ktorý sa zhostil aj scény a kostýmov, na poste asistentky réžie sa prezentovala Terézia Mindošová.

Ako svojho času uviedol Alexander Halvoník v jednej z recenzií knihy, román Tvorivý pobyt je biografiou jedného z najlepších moderných slovenských spisovateľov Ľuda Ondrejova, majiteľa nevyčerpatelného konta Zbojníckej mladosti. Je to próza o menej známej kapitole zo života spisovateľa začiatkom 50. rokov 20. storočia, presnejšie na sklonku roku 1952 - tvorivom pobyte v Čiernom Balogu. V tomto životnebezpečnom období sa Ondrejov dopustil politických provokácií, hrozili mu nepríjemnosti a jeho vplyvní priatelia (najmä básnik Rudolf Fábry) ho chceli zachrániť tvorivým autorským pobytom v svojráznej obci na Horehroní. Tu sa vo vypätej spoločensko-politickej situácii (proces s buržoáznymi nacionalistami) stretáva s konkrétnou obľudnosťou moci v miestnych podmienkach. Spočiatku opatrného Ondrejova udalosti pohlcujú čoraz väčšmi, čo spôsobuje, že pobyt v tejto rázovitej obci musí na pokyn „zhora“ predčasne ukončiť.

Téma nielen tak ledajaká...

Hoci nejde o vychytený literárny titul, tvorcovia inscenácie v žiadnom prípade hlavu na klát nekládli, veď Silvia Ková-

doc. PhDr. PaedDr. Karol Orban, PhD.

čiková sa do rodiny prozaika a dramatika Petra Kováčika „privydala“ a má ho zmapovaného ako málokto: „My sme sa veľmi intenzívne zaujímali o dobu, v ktorej sa tento príbeh odohráva a tiež o samotného Ľuda Ondrejova. Dokonca sme podnikli študentský tvorivý pobyt priamo na tvári miesta v Čiernom Balogu, kde sa nám venoval tamojší amatérsky etnograf a rodák Milan Kováčik, ktorý mnohé veci objasnil. Takpovediac nám pred očami defiloval čas, v ktorom Ľudo Ondrejov do tejto horehronskej obce zavítal, dokonca sme navštívili horáreň, v ktorej tento pobyt strávil. Keďže je to dielo do značnej miery faktografické, kde nejde o fabulačné výmysly autora, študenti ho takpovediac prežívali na vlastnej koži. Hlavný predstaviteľ hry Pavol Olešňan sa veľmi zaujímal o Ondrejova, o jeho charakter, osobnosť, čítal Zbojnícku mladosť a stále kládol otázky, aký skutočne bol, aké mal vnútorné pohnútky, čo sa v ňom odohrávalo. Môžem v tomto smere študentov len pochváliť, že boli veľmi nápomocní a prejavili záujem dozvedieť sa o tej dobe čo najviac.“

Na doskách, znamenajúcich svet, vo Veľkom divadelnom štúdiu FDU na Hornej ulici tentoraz dostali príležitosť študenti 2. ročníka magisterského štúdia a tretoročníci v bakalárskom štúdiu herectva. Už generálka hry ukázala, že študenti prejavujú eminentný záujem o to, čo robia, nekížali po povrchu, nao-

pak, prenikli do hĺbky, čo prinieslo sladkú odmenu v podobe úspešnej premiéry. Škoda, že jej svedkom nemohol byť samotný autor hry. „Volal som Petrovi Kováčikovi, aj sme ho na premiéru pozývali,“ zdôveril sa M. Olha. „Vo svojich 81 rokoch sa však už necíti najlepšie, dal však najavo, že nám drží palce a modlí sa za nás...“

Tvrdá škola Pavla Olešňana

U predstaviteľa Ľuda Ondrejova, ktorým je rodák z Čadce a študent 4. ročníka FDU AU Pavol Olešňan, sme vyzvedali, do akej miery bolo náročné vžiť sa do reálnej postavy, žijúcej v inej dobe: „S vžitím sa do postavy je to dosť komplikované, lebo ide aj o javiskový tvar, akým je to spravené, aj o scénu a aj o to, že to nie je typická dráma. Takže sa mi to robilo ťažko, bola to pre mňa tvrdá škola, ba až trápenie. Mám pocit, že som sa hrozne dlho snažil o niečo, čo vlastne ani je možné – dostať jeho dušu na javisko. Lenže to je hlúposť. Takže som sa snažil pochopiť len tie základné okolnosti, premietnuť ich cez seba a takto spracovať. Som na seba trochu nahneváný, že som asi išiel takpovediac z opačného smeru, resp. som sa to snažil trochu urýchliť. No nemôžem povedať, že by som s výsledkom nebol spokojný, ku koncu som sa snažil to neriešiť a nechal sa unášať prúdom.“

(ba, in), foto Vlado Bahýľ

1. Pavol Olešňan s Dianou Semanovou

2. Pavol Olešňan

3. Tvorcovia a aktéri inscenácie sa dočkali zaslúžených ovácií a gratulácia – v tomto prípade od primátora Banskej Bystrice Jána Noska.

5. Zľava „multihlavý“ David Szöke, Martin Stolár, Viktória Vošková, Pavol Olešňan, Diana Semanová a Janá Záchenská

Naturisti a humoristi mladého slovenského sochárstva

Richard Boháč, Dominik Britaňák, Michal Falat, Juraj Gábor, Juraj Gramantík, Daša Klapitová, Michal Machciník, Mária Pinčáková, Matej Zavod'an a kurátorka Eva Masaryková – zostava, ktorá sa 25. 11. – 22. 12. 2017 podpísala pod výstavu v Galérii mesta Blansko (ČR).

Pred pár rokmi vyšla v Čechách publikácia kolektívu autorov (Karous, Pospiszyl, Jankovičová a Kořínková) *Vetřelci a volavky* o československom monumentálnom sochárstve. Kniha je vtipne vystavaná pomocou zoologických kategórií, čeladi, druhov a poddruhov. Keď si požičiame túto kategorizáciu, zaradíme vystavujúcich autorov do čelade *emerging artists*, druhu 3D výtvarnej výpovede, poddruhu kováčov, kamenosochárov, rezbárov, reštaurátorov, grafikov, horolezcov a konceptualistov. Prichádzajú z východu a severu Slovenska, z hôr a dolín, od materiálov prírody, s citom kladených a rešpektujúco používaných, s nadvládou zámeru, cestou porozumenia. Gro skupinky tvoria absolventi banskobystrickej Akadémie umení, dvaja sú ešte študentami v diplomovom ročníku. Do výberu s filtrom slovenských naturistov sa dostal Juraj Gábor, ktorý absolvoval u Antona Čierneho na bratislavskej VŠVU a Michal Machciník, absolvent košickej TUKE od Juraja Bartusza, súčasný doktorand u Petra Rónaia tamtiež.

Paralely naturistov

Skupinka naturistov celkom prirodzene a niekedy prekvapivo tvorí paralely ako: muzeálne kusy (v adjustácii M. Machciník a R. Boháč), zvieratka (M. Falat, M. Pinčáková, M. Machciník), telo ako príroda, východzí bod akcie, hýbač (M. Falat, D. Britaňák, J. Gábor), procesualnosť, nemý úžas nad dianím s tichým zobrazovaním (M. Pinčáková, M. Machciník, J. Gábor, D. Klapitová aj vrstvenie záznamov dní J. Gramantíka). Ekológiu positive a uvedomenie si zraniteľnosti nášho prostredia ako apel nájdeme v Zavod'anovej inštalácii aj v Klapitovej GMO šúpolienkach. Prírod-

Zľava Michal Machciník, Juraj Gramantík, Richard Boháč, Mária Pinčáková, Eva Masaryková, Matej Zavod'an

né materiály – kameň, drevo, keramiku, striedajú tie nové, kde je aspekt prírody prítomný mentálne.

Vizitky humoristov

Humoristom, od diela ktorého sa odpichol názov spoločnej platformy, je jeden z najmladších, **Matej Zavod'an** (1991), študent sochárskeho ateliéru Juraja Saporu v Banskej Bystrici. Na katedru vniesol úsmev a nadsádzku, moment odľahčenia riešených tém, máloslovné, ale významovo plné gesto, občas poeticky dopovedané nedbanlivosťou punkového spracovania.

Tento rok diplomujúci **Dominik Britaňák** (1990) je na svojej ceste performeru, experimentuje s vypätými situáciami tela, akciou, prírodnými živlami či sound artom. Hľadá krehkú hranu napätia, extrémnu a aj jeho video *Mlákar* nás privedie k úsmevu.

J. Gramantík, D. Klapitová, M. Falat, M. Pinčáková a R. Boháč sú banskobystrického školenia. Okrem Klapitovej sú sochármi, Daša Klapitová (1988) skončila

na grafike u Roberta Bruna. Jej diplomová práca bola sociálne vnímavou, participatívnou intervenciou zrekonštruovania dámskych toaliet v budove školy, inštitucionálnou kritikou s ostrovtipom jej vlastným.

Mária Pinčáková (1991) je zo Spiša. Srdce jej bije pre hory. Bakalársku prácu vytvorila ako otáznik nad osudom Tatier ako nášho najvzácnejšieho dedičstva, rozpredávaného developerom. Tu predstavuje svoju minuloročnú záverečnú prácu o inom vnímaní, interaktívnu, poetickú zvukovú etudu.

Richard Boháč (1986) je nespútaný živel čínorodého ducha. Bakalársku prácu riešil ako netradičný pamätník Františkovi Švantnerovi, spisovateľovi slovenskej lyrizovanej prózy, svojmu rodákovi. Na fasádu jeho rodného domu v Bystrej pri Brezne sústredil za istých podmienok premietané svetelné spektrum slnečných lúčov technickým sochárskym objektom. Uchopil neuchopiteľné a pamätník s veľkou dávkou tvrdohlavosti a diplomacie aj finalizoval a osadil.

Juraj Gramantík (1989) a **Michal Falat** (1987) sú z ateliéru figurálneho sochárstva Petra Gáspára a Jerzyho Fobera. S dokonalou znalosťou remesla rozprávajú o pocitoch, citoch a vzťahoch. Michalova monumentálna autoportrétna hlava s 3d mappingom, nazvaná Pocta obyčajnému človeku zažiarila na jar na Bielej noci vo Valašskom Meziříčí. Juraj vystavuje na Slovensku aj v Poľsku, popri bytostnom materiálom, mužskom sochárčení neobchádza filozofické témy a symbolické vyjadrenia.

Michal Machciník (1989) mi urobil veľkú radosť nielen pred šiestimi rokmi svojim

videom, v ktorom sa počas jeho meditácie v miestnosti presádzajú kvety, ale aj neskoršími kontemplatívnymi prácami v prírode a nemenej Vedomím, dutinou, v ktorej sa utvára čas a Poctami ďatľovi svojou pokorou a vážnosťou.

Juraj Gábor (1985) je už etablovaným mladým autorom, intenzívne medzinárodne vystavujúcim. Pracuje vo svojej osobnej programovej línii „širokospektrálneho overovania pojmu priestor, vnímaním, pozorovaním, používaním svojho tela ako prostriedku spoznávania a štúdia.“ Má detsky otvorenú myseľ experimentu a hre v súčasnosti s precíznym konceptuálnym

hľadaním. Zaujal monumentálnou realizáciou Zrakovej pyramídy v Súlove spred dvoch rokov. Sám hovorí, že ide o videnie, o zámienku vyjsť za niečím a zotrvať tam, dať si čas a príležitosť premýšľať. Odovzdať sa krajine.

Toto autorské vyjadrenie by mohlo byť bodkou a zároveň „otváratkom“ výstavy mladých slovenských naturalistov a humoristov.

Mgr. Art. Eva Masaryková, ArtD.

Výstavu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia Slovenskej republiky.

Naši v poslanceckých laviciach

V novembrových voľbách do vyšších územných celkov uspeli aj dvaja zástupcovia Akadémie umení. Žilinský samosprávny kraj (57 poslancov) bude reprezentovať vedúci katedry FDU AU doc. Mgr. art. František Výrostko (NEKA, 5715 hlasov) a Banskobystrický samosprávny kraj (49 poslancov) Mgr. art. Roman Malatinec z FDU AU (SMER-SD, 2574 hlasov). Úpútalo nás však aj nové zloženie poslanceckého zboru Prešovského samosprávneho kraja (62), kam sa prekrúžkoval absolvent FDU AU Mgr. art. Juraj Bochňa, ArtD. (NEKA, 6399 hlasov), ktorý od skončenia vysokoškolského štúdia pôsobí v Hornošarišskom osvetovom stredisku v Bardejove - od roku 2009 ako jeho riaditeľ - okrem toho ako učiteľ na ZUŠ, režisér kultúrno-spoločenských podujatí i autor divadelných hier s historickou tematikou.

(ba), foto ben, vb, www.bochna.sk

doc. Mgr. art. František Výrostko

< Mgr. art. Juraj Bochňa, ArtD.

Pozdravné posolstvá osobností k 20. výročiu AU

Na akademickej slávnosti v Štátnej opere (5. 10. 2017), kde Akadémia umení oslávila svoje 20. výročie, z rozličných príčin chýbalo niekoľko osobností. Pozdravné posolstvá dvoch z nich uverejňujeme.

■ „Vážený pane rektore, milé kolegyně, milí kolegové, dámy a pánové! Je mi velice líto, že nemohu být při oslavách s Vámi, protože mám představení v Praze. Chtěl bych Vám tímto poděkovat za krásných dvacet let, které jsem s Vámi na Akademii umění prožil. Věřím, že i v budoucnu budeme společně rozvíjet umělecké dispozice nové slovenské nastupující generace. Moc Vám všechny pozdravuji a přeji hodně zdraví a pohody. Váš Jan Přeučil.“

■ „Vaša magnificencia, vážený pán rektor, milý pán profesor Vojtech Didi, veľmi pekne Vám ďakujem za Vaše pozvanie na akademic-kú slávnosť pri príležitosti 20. výročia založenia Akadémie umení v Banskej Bystrici. Je mi mimoriadne ľúto, že sa Vašej slávnosti nebudem môcť zúčastniť, lebo práve v rovnakom čase som objednaný na prijatie k pani ministerke školstva. Napriek tomu si neodpustím niekoľko slov. Pamätám sa veľmi dobre, keď som nastúpil v októbri 1998 do funkcie ministra školstva a ako jeden z horúcich zemiakov som zdedil tému Vašej Akadémie umení ako pozostatok vlády Vladimíra Mečiar. Škola existovala veľmi krátko a z Bratislavy boli veľké tlaky, aby som ako minister rozhodol o jej zrušení. Keďže som vedel, že ide o mimoriadne citlivé rozhodnutie, rozhodol som sa zájsť do Banskej Bystrice a presvedčiť sa o situácii priamo na mieste. Musím povedať, že na mňa urobili veľký dojem študenti, ktorí si ani na chvíľu nepripúšťali myšlienku, že by bol reálny dôvod, aby ich škola bola ohrozená a pamätám si aj na pedagógov, ktorí boli odhodlaní vybudovať na strednom Slovensku kvalitnú umeleckú školu a žiadali len, aby na to dostali možnosť. Argumentovali príkladmi Brna a Prahy, kde pred rokmi riešili podobný spor a dokázali nájsť riešenie prospešné pre obe centrá. Práve táto moja návšteva a osobná skúsenosť rozhodli o tom, že som odmietol zrušenie školy a dal som jej šancu. Dnes s odstupom času som rád, že sa tak stalo a najmä som rád, že ste tú šancu využili a dokázali ste svojou prácou a svojimi výsledkami, že umelecká vysoká škola na strednom Slovensku má svoje opodstatnenie. Dovoľte zaželať Vám všetko najlepšie k Vášmu jubileu, najmä veľa síl a energie do ďalšej výchovy a vzdelávania mladej umeleckej generácie. S pozdravom Milan Ftáčnik.“

DVADSAŤ
ROKOV
AKADÉMIE
UMENÍ

(r), foto (vb), internet

Ján Sládeček novým profesorom

Prezident SR Andrej Kiska vymenoval 4. decembra 2017 tri desiatky nových profesorov a profesoriek vysokých škôl. Vo svojom príhovore o. i. uviedol:

„Chcel by som vám v prvom rade za blahoželať k dosiahnutiu najvyššieho vedecko-pedagogického titulu, aký možno na Slovensku získať. Som rád, že sa pri tomto slávnostnom ústavnom akte stretávame v období, keď už nemusíme viesť prudké polemiky o tom, že práve kvalita výchovy a vzdelávania na našich školách má zásadný podiel na tom, ako sa bude nášmu Slovensku v budúcnosti dariť. So vzdelávaním a výchovou súvisí aj nárast extrémizmu, nevráživosti a nenávisť. Oslabovanie hodnôt slobody a demokracie, rovnosti a spravodlivosti, princípov aktívneho občianstva a právneho štátu. A súvisí aj rastúca nespokojnosť s tým, že nevieme problémy našej krajiny riešiť dostatočne rýchlo, že nevieme ukázať našim občanom jasné, hmatateľné výsledky v takej dôležitej

oblasti, ako je práve školstvo. V našom školstve, v celom systéme výchovy a vzdelávania, od detí v predškolskom veku až po študentov našich vysokých škôl, máme jeden problém. Ten problém sa volá priemernosť. Vieme, že máme dobré, možno výborné vysoké školy alebo určite aspoň niektoré fakulty. Napriek tomu aj v týchto odboroch odchádzajú mladí ľudia do zahraničia a často sa nevracajú. A tiež vieme, že máme množstvo podpriemerných výkonov – vo vede, výskume, aj v pedagogickej činnosti. Že tu máme dokonca také praktiky, za ktoré by sme sa mali za normálnych okolností hanbiť. Myslím si, že tejto priemernosti by sme mali povedať dosť. A očakávam práve od vás, pani profesorky, páni profesori, že aj váš hlas bude jasno počuť. Že budete schopní pomenovať problémy, že budete hľadať riešenia a na ich presadení budete otvorení spolupráci s tými, ktorí sú za to politicky zodpovední. V tlaku na

kvalitnejšie vzdelávanie, vedu a výskum na Slovensku vnímam vašu úlohu ako nenahraditeľnú. Vždy hovorím o tom, že aké máme školstvo, tak bude vyzeráť naša krajina. Takže mi dovoľte ešte raz vám za blahoželať a zapriať vo Vašej nesmierne dôležitej práci veľa energie, zdravia, osobného šťastia a úspechov.“
Nový dekan FDU k 1. februáru
Medzi novými profesorami je aj doc. PhDr. Ján Sládeček, PhD., donedávna dekan FDU AU. Dekrét o profesúre mu prezident A. Kiska vzhľadom na jeho zdravotnú indispozíciu odovzdal osobitne na prijatí 7. decembra. Prof. Sládeček sa ešte predtým vzdal funkcie dekana FDU AU k 1. decembru 2017, na základe čoho akademický senát vypísal nové voľby a povolil zastupovaním doc. PhDr. PaedDr. Karola Orbana. Voľby sa odohrajú v januári a nového riadneho dekana fakulty by sme mali spoznať do 1. februára t. r.

(www.prezident.sk, ba), foto (mo)

Charitatívny mikulášsky beh optikou organizátora a s poklonou Akadémií umení

Máme my, Slováci, vzťah k charite?

Banská Bystrica sa obliekla do snehu a to je chvíľa, kedy sa cítíme tak akosi slávnostnejšie, čistejšie, nad vecou. Akoby perníková vôňa sviatkov klopala už na dvere a chceme sa pripraviť. Uvažujeme a počúvame našich blízkych pozornejšie, beháme a hľadáme darčeky, niektorí aspoň raz ročne prispějeme na niečo mimo nášho rozpočtu – kúpime Nota Bene alebo... alebo, čo takto?

Už 4 roky pracuje O. Z. Crazy WoMen a predajňa Active Planet Outdoor centrum na projekte charitatívneho behu spolu s Europa shopping centrum Banská Bystrica, Lions klubom v Banskej Bystrici, firmou Siklienka a mediálnymi partnermi. Vďaka adresujem tiež Polícii SR, Mestskej polícii v Banskej Bystrici a tento rok aj tunajšej Akadémii umení za mimoriadne ženské spevácke hlasy. Novinkou bolo, že sme sa rozhodli zmeniť prijímateľa a po troch rokoch namiesto O. Z. Viktory je prijímateľom vašich dotácií O. Z. Svetielko nádeje. Komunikovali sme už aj pri iných podujatiach, a tak Inka a Vanda, dve moje pravé ruky, absolvujú so mnou radosti a trápenia organizátora. Mojou spoločníčkou na katastrofy všetkého druhu je pani Dáša Mellová, veď naša spolupráca trvá už niekoľko rokov. Jej patrí veľká vďaka za upokojujúcu kávu pri každom podujatí. Podme však k atmosfére pred behom, pričom chcem vzdať profesionálny hold firme Kokiska a jej pracovníčke Janke Omastovej za ústretovosť a snahu zabezpečiť dodávku 47 oblečení, ktorá napriek jej extrémnemu úsiliu nevyšla. Preteky sa blížili, ľudia sa pekne registrovali a došli ... Došli. Vanda však je „megažena“ činu a podnikla koliesko v Pepecu a huráááá 2 x 30 kusov bolo v dome.

Je fajn stáť za týmto behom

Hneď sa mi spalo lepšie, aj keď ľadové chodníky nevešteli celkom bezpečný priebeh. Slniečko však rozohnalo nejednu chmáru a v ESC sme sa začali registrovať v pohode a s úsmevom. Prišli

hostia na rozhovory a mladé speváčky z banskobystrickej Akadémie umení Kristína Vrecková a Terézia Králiková s programom "Muzikálové pásmo piesní", obe totiž študujú v prvom ročníku interpretačné umenie - odbor muzikálový spev.

Počúvam jeden telefonicky rozhovor, ktorý ma potešil, ospravedlňujem sa panej: „Prihlásim nás, prídte, zdá sa že toto je rozumnejšia akcia ako ten Beh farieb.“ Tejto panej pateticky ďakujem. Je fajn stáť za týmto behom! Ona viac ako ľudia na vplyvných miestach pochopila, čo je pre Banskú Bystricu dobre a správne. Mrzla aparatúra - nič nové. Koordinujeme pretekárov a na pódiu rozbiehame program s tombolou. Je toho neúrekom a od pecňa kvalitného chleba cez športové potreby a oblečenie, detskú stavebnicu, ale aj obed v hoteli Národný dom, wellnesu na Táloch

v Partizáne alebo wellnesu v Bešeňovej o celkovom počte 30 cien. Za cenami je outdoor centrum Active Planet a funderiserky zo Svetielka.

Ak ste dočítali až sem, iste tušíte že sme všetci boli zmrznutí na kosť a dobre padla rozcvička od bežcov z tímu Svetielka nádeje. Zaznel povel „Štart!“ a už to išlo samo, ako mi povedal jeden pán, ktorý so mnou kráčať na konci: „Po troch operáciách chrbtice je toto to správne tempo.“ Blížili sme sa teda k námestiu a tu už bola výborná nálada a čaj v cieľi chutil ako žiadny iný v roku. Presun na spoločnú fotku je už „automatika“ a veru boli tam iste takmer všetci. Všetci ľudia s veľkým srdcom, čo sa vedia podeliť. Všetci ľudia, ktorí vedia, že sedieť nestačí a pomáhať sa oplatí - pre ten pocit človečenstva v nás.

MUDr. Katarína Belicová, foto autorka, (vb)

Program Synagóga Brezno 2017 - 2018

Na októbrovom zasadnutí zástupcov mesta Brezno a AU (Cerovská, Obernauer, Malatíneec, Holéciová) odsúhlasili návrh programu breznianskej Synagógy na sezónu 2017 – 2018, ktorý zástupcovia fakúlt AU koordinujú priamo so zástupcami tamojšieho magistrátu. Začiatky koncertov, predstavení a premietaní vždy o 19. h. Pri propagácii jednotlivých akcií sa budú naďalej využívať všetky sociálne siete, databázy hostí divadiel, TIK Brezno, Horehronie, ART 3. Vyberáme z programovej ponuky na rok 2018.

Január: Novoročný koncert FMU – 4. týždeň – 24. 1. 2018 o 19. h.

Február: divadlo – 14. 2. 2018 (streda)

Marec: 10. až 13. týždeň výstava socha 7. 3. 2018 – vernisáž o 16. h. (katedra sochárstva) do 29. 3. 2018

Apríl: 18. 4. – koncert, Jarné melódie

Máj: 16. 5. 2018 a 23. 5. 2018 – divadelné predstavenie

Jún: 13. 6. 2018 koncert pedagógov FMU

Júl: výstava FVU (študentské práce), 2. –

3. 7. 2018 inštalácia do konca augusta,

výstava sochára Pavla Hajduka

Dokumentárne filmy: 31. 1., 28. 2., 25. 4.,

6. 6. (streda).

(mh)

Akademický senát Fakulty dramatických umení,
Akadémie umení v Banskej Bystrici

Vyhlasuje voľby na funkciu

DEKAN - DEKANKA
FAKULTY DRAMATICKÝCH UMENÍ, AU BB
pre funkčné obdobie od 01. 02. 2018 – 31. 01. 2022

Požiadavky

- Štruktúrovaný životopis
- Ukončené vysokoškolské vzdelanie - minimálne III. stupňa
- min. 5-ročná pedagogická prax, z toho min. 3 roky v riadiacej funkcii
- Predloženie písomného konceptu rozvoja fakulty v rozsahu najmenej 5 normovaných strán

Návrhy kandidátov do volieb na dekana podávajú v stanovenom termíne členovia akademickej obce Fakulty dramatických umení.

Každý člen akademickej obce FDU môže navrhnúť jedného kandidáta do volieb na dekana.

Návrhy treba podať do 11. januára 2018

- osobne: 3. poschodie, budovy FDU AU BB, Horná 95,
A. Uhliarikovej
(v prípade jej neprítomnosti p. Dobišovej)

Prezentácia kandidátov je naplánovaná na 19. januára 2018 od 13⁰⁰ hod. v divadelnej sále Fakulty dramatických umení, AU BB, na ulici Horná 95 v Banskej Bystrici.

Podrobné inštrukcie dostane každý prihlásený kandidát včas.

Na margo teatrologickej konferencie s Mgr. Art. Martinom Timkom, ArtD.

Žijeme už postpostmodernú dobu?

Garantom novembrovej teatrologickej konferencie sa po Andrejovi Maťašíkovi stal Mgr. art. Martin Timko, ArtD. (42), ktorý na FDU AU učí systematické dejiny svetového divadla a predmet svetoví i slovenskí režiséri plus dramaturgiu. V tejto funkcii sa ocitol celkom logicky a prirodzene, ved' od nástupu na FDU AU absolvoval všetky konferencie a garanti štúdia, prof. Vedral a doc. Ol'ha, vlastne ani nemuseli uplatniť čaro svojej osobnosti, aby ho presvedčili... A prečo tentoraz Divadlo radosti?

- Celé to kreoval ešte Andrej Maťašík, teda názov i tému, s odôvodnením poukázať na to, že v postmodernej dobe divadlo radosti a pohody práveže nežije, neexistuje. Je to skôr taká irónia ako realita divadla.

Našiel tento zámer odraz aj v jednotlivých príspevkoch?

- V príspevkoch, ktoré si kolegovia pripravili, sa snažili fenomén postmoderného divadla pomenovať, v akých druhoch divadla sa objavuje, ďalej išlo o príspevky esteticko-filozofujúce kolegov z Čiech, potom konkrétnejšie k našim divadelným tvorcom, v ktorých tvorbe a inscenáciách nachádzame znaky postmoderného divadla – citácia, spôsob nakladania s pamäťou, s vlastnou tvorbou, ironizácia umenia a podobne.

To, že ste podujatie venovali 100. výročiu narodenia K. L. Zachara je skôr symbolické, alebo to má hlbší rozmer?

- To, že ho tam Andrej vložil, má symbolický rozmer, že on svojou estetikou krásy, miloty, harmónie ukazoval, že divadlo radosti a pohody je síce možné, ale pravdepodobne už nie v dnešnom svete, v ktorom žijeme. Alebo je možné, ale bude vyzeráť ako niečo antikvariátne, ako nejaká starina. Ja takéto divadlo nespochybnujem, len vravím o tom, čo sa týka postmoderného pohľadu na život – hoci kolegovia filozofi a estetici, ktorí učia aj na našej fakulte ako prof. Bakoš či doc. Babiak, tvrdia, že už žijeme

Mgr. art. Martin Timko, ArtD.

postpostmodernú dobu a že sa koncept myslenia a videnia sveta zase o čosi ďalej posunul.

Za týchto kolností vás zrejme mrzí skutočnosť, že konferencia takpovediac stratila na svojom medzinárodnom rozmere.

- My sme sa snažili situáciu riešiť takým spôsobom, aby všetci referujúci dostali možnosť, že môžu buď svoj príspevok nahráť a zaslať, resp. prostredníctvom skypu u nás cez projekciu prezentovať a do zborníka sme zaradili aj príspevky tých, ktorí síce tieto technické možnosti nevyužili, no k téme sa vyjadrili. Tak sme tu mali Jerzyho Bielunasa z umeleckej školy v Krakove, tiež kolegov zo Srbska a týmto spôsobom

sme sa medzinárodný kredit podujatia snažili zachrániť a zachovať.

To je skvelá správa, lebo podobných plén teatroológovia na Slovensku veľa nemajú...

- Už v úvode konferencie som sám zdôraznil, že takáto systematická a tradičná kontinuita u nás prakticky neexistuje. Je to ojedinelé podujatie s medzinárodnou účasťou. Viem, že v Bratislave sa podobné stretnutia uskutočnili, ale konferencia, ktorý by ma povala nejakú dôležitú tému o divadle, ako je u nás - kritika, tvorba versus ich vzťah a podobne – sa nikde okrem našej školy na Slovensku nekoná. A to nás zaväzuje do budúcnosti.

(ben), foto autor

Mgr. art. Martin Urban, PhD. viedol na Artoriu workshop o tradičnej ľudovej kultúre

Aby herci boli uveriteľní...

Do rámca Artoria 2017 zapadol zaujímavý workshop Ľudový tanec a tradičná obradová kultúra v javiskovom hereckom pohybe, ktorý viedol Mgr. art. Martin Urban, PhD. Ako bývalý pedagóg AU sa vrátil do známeho prostredia. A ako priznal bol tomu rád, lebo sa na vlastné oči presvedčil, ako študenti, z ktorých niektorých ešte učil, odborne rastú. A že na tých ostatných platia tie isté finty, ktoré platili aj na predchádzajúce generácie...

Majú korene, o ktorých ani nevedia „Sú prirodzene talentovaní a dá sa povedať, že to, čo robíme na tomto workshope, ktorý je spojený s tradičnou ľudovou kultúrou a s prežívaním a emóciou v rámci divadelného predstavenia, tak to na nich funguje. Sú naozaj prirodzení a to vychádza z ich koreňov. Ani o tom nevedia, ale majú ich,“ prezradil Martin Urban počas podujatia. Jeho účastníci zahrňali široké študijné spektrum, od prvoročníakov až po piaty ročník. Išlo, pravdaže, o dobrovoľnú účasť. A čo prednášajúci danou témou sledoval? „Ide predovšetkým o to, že naši režiséri niekedy vyžadujú od hercov vedomosť, aby

sa mohli spontánne prejavíť v nejakom konkrétnom vyjadrovacom prostriedku. V tomto prípade je to tradičná ľudová kultúra. Nehovoríme len o filmoch alebo divadelných predstaveniach, ktoré robil Martin Ťapák, naozaj ide aj o súčasných autorov, ktorí jednoducho vyžadujú, aby herci boli uveriteľní v tom žánri, v ktorom práve potrebujú štylizovať,“ vysvetlil Martin Urban. On sám vyšiel z rodinného prostredia, v ktorom sa s ľudovými tradíciami odjakživa narábalo, navyše vyštudoval choreografiu a réžiu ľudového tanca u profesora Nosála, takže sa tomuto žánru celkom prirodzene venuje. Jedným dychom ale dodáva, že sa už posunul do didaktiky hudobnej kultúry a výchovy. Zhruba pred piatimi rokmi pôsobil na katedre hereckej tvorby FDU AU, dnes v pozícii odborného asistenta vyučuje na katedre hudobnej kultúry UMB v Banskej Bystrici, kde si robil aj doktorandúru, a je tiež známy ako umelecký vedúci a choreograf univerzitného folklórneho súboru Mladosť, ktorý participuje pri UMB.

(ba), foto Vlado Bahýl

Mgr. art. Martin Urban, PhD.

▼ Pohľad na účastníkov workshopu

Dúbravica hostila študentov katedry intermédií a digitálnych médií FVU AU

Ani d'aleko, ani blízko

Ako každý rok, tak aj tentoraz pripravili druháci z katedry intermédií a digitálnych médií (IDM) fakulty výtvarných umení Akadémie umení pre všetkých novoprijatých študentov workshop. Okrem odbornej a edukačnej stránky bol zameraný aj na vzájomné spoznávanie sa študentov a pedagógov, čo malo uľahčiť proces adaptácie novým študentom v podmienkach vysokoškolského štúdia.

Prelínanie/stret/prienik/sonda/konfrontácia/kontrast

Workshop sa uskutočnil pod vedením Mgr. Jána Adamove, ArtD., koncom septembra v Dúbravici, dedinke nachádzajúcej sa neďaleko Banskej Bystrice, kde už niekoľko rokov interný doktorand IDM Mgr. art. Andrej Poliak rozvíja svoj projekt Periférne centrá. Našim „vidieckym laboratóriom“ sa stal objekt bývalej materskej škôlky. Poskytoval nám dostatočný priestor na koncentrovanú prácu, odbornú diskusiu, ale aj oddych. Workshopu sa zúčastnili nielen študenti prvého a druhého ročníka, pre ktorých bola účasť povinná, ale aj študenti vyšších ročníkov katedry IDM, interní doktorandi a vedúci katedry doc. Miroslav Nicz. Počas workshopu všetci študenti pracovali na jednom tematickom zadaní: Prelínanie/stret/prienik/sonda/konfrontácia/kontrast, pričom mali vychádzať hlavne zo špecifik danej lokality. Študenti boli rozdelení do troch pracovných skupín, každú odborne viedol jeden doktorand.

V prvý večer, po oboznámení sa s harmonogramom a odborným programom workshopu, Andrej Poliak prezentoval činnosť občianskeho združenia Periférne centrá. Podrobne predstavil ich všetky aktivity od vzniku (2009) až po súčasnosť. Verbálne aj vizuálne nás oboznámil s jednotlivými dielami rezidentov, výtvarných umelcov, architektov a dizajnérov zo Slovenska a zo zahraničia, ktorí v Dúbravici pôsobili a ktorí mu svojou činnosťou napomáhajú realizovať jeho víziu o „skultúrňovaní vidieka“, založenej hlavne na tvorivej spolupráci jednotlivcov a skupín. Do kolaboratívnych umeleckých projektov často zainteresoval aj regionálnu sa-

mosprávu a miestnych obyvateľov, aby vznikla platforma pre širšiu spoločenskú a sociokultúrnu interakciu, ktorej zmyslom nie je charitatívna činnosť, ale rozvíjanie zmysluplných a zároveň otvorených umeleckých postojov, smerujúcich k viacvrstvovej komunikácii. Všetky aktivity sa spájajú do jediného symbiotického konceptu, smerujúceho k formovaniu konkrétneho duševného a fyzického priestoru – Kultúrnej dedine.

Nasledujúci deň sme absolvovali malú túru po dedine a jej okolí, na ktorej nás Andrej Poliak oboznámil s konkrétnymi dielami umiestnenými v krajine. Všetky predstavené objekty boli koncipované tak, aby harmonizovali s okolitou krajinou a nenarúšali jej prirodzený charakter. Funkčná sauna, umiestnená pri potoku za dedinou je dnes už známou turistickou atrakciou, tunel z prepletených konárov vytvorili architekti, aby uľahčili prístup k iným realizovaným dielam. Veľký drevený rebrík, umiestnený na kopci nad dedinou, umožňoval človeku pokochať sa výhľadom na okolie. Aj vyhladkovú veža Unimo, vytvorená z opačne obrátenej unimobunky, poskytovala krásne pohľady na malebnú krajinu severného Podpolania. Popoludní sa už jednotlivé tvorivé skupiny začali zaoberať odbornou činnosťou. Večer prebehla diskusia o prvotných nápadoch a ich možnom riešení.

Prezentácia aj v Ďatelinke

Ďalšie dni sa už niesli v znamení intenzívneho tvorivého nasadenia, vznikali prvé samostatné alebo tímové riešenia, spojené s priebežnými konzultáciami s určeným doktorandom. Po celý čas panovala priateľská nálada a hlavne príjemná atmosféra, pri ktorej zostal dostatok času aj na prípravu chutného gulášu. Ten sme večer konzumovali v miestnom pohostinstve pri prezentácii a predstavovaní sa prvákov, nových študentov z vyšších ročníkov a nových doktorandov. Pracovné nasadenie a dobrá nálada vydržala všetkým až do posledného dňa nášho pobytu v Dúbravici. Pravidelné konzultácie počas dňa postupne nasmerovali študentov k finalizácii jednotlivých prác. Ján Adamove nám prezentoval sériu najlepších krátkych filmov študentov z pražskej FAMU. Workshop sme zakončili malou vernisážou, kde sme v priestoroch Škôlky vystavili všetky vytvorené diela. I keď vernisáž nebola pôvodne naplánovaná a museli sme pri adjustácii diel značne improvizovať, myslím si, že lepšie zakončenie workshopu si nikto z nás nemohol priať. O dva týždne nato sa uskutočnila v priestoroch IDM prezentácia výsledkov workshopu na Raňajkách v Ďatelinke, ktorá nám pripomenula tvorivý náboj aj príjemné chvíle strávené v Dúbravici.

*Karin Wágnerová
(2. roč., Ateliér digitálne médiá, FVU)*

Teatrológovia o divadle krásky a pohody

Štrnásty ročník medzinárodnej Banskobystrickej teatrolologickej konferencie v cykle Dnes a venovali jeho organizátori téme Divadlo radosti a pohody v postmodernom svete. Odohral sa koncom novembra na pôde FDU AU a zasvätený bol 100. výročiu narodenia Karola L. Zachara.

Štafetový kolík garanta, vedeckého tajomníka a hlavného organizátora tradičného podujatia po zosnulom Andrejovi Maťašíkovi prevzal Mgr. art. Martin Timko, ArtD. z Divadelného ústavu v Bratislave a katedry dramaturgie, réžie a teatrológie FDU AU. Prvý programový blok konferencie zahŕňal príspevky na tému Postmoderná radosť a hravosť, druhý bol venovaný téme Doktorandské náhľady na tvorbu v „ére prázdnoty“ a tretí téme Od teórie k praxi postmodernej divadelnej radosti. Po každom bloku nasledovala diskusia.

I. blok – Postmoderná radosť a hravosť
Doc. Mgr. Petr Žantovský, Ph.D. (VŠE Praha, ČR): Radosť a pohoda v postmodernej realite; doc. PhDr. Michal Babiak, Mr. (UK Bratislava, AU B. Bystrica): Možnosti divadla zábavy a radosti v dobe bez smiechu; doc. Ing. Mgr. Irena Žantovská, Ph.D. (VŠE Praha): Spektakularizácia reality ako produkt alebo páchatel' „éry radosti“; Mgr. art. Jaroslav Daubrava, ArtD. (ŠD Košice, AU B. Bystrica): Virtuálny humor v scénografickej tvorbe videemelca Pierricka Sorina; Mgr. art. Janka Lakomčíková, ArtD. (AU B. Bystrica): Radosť a tvorivosť v príprave poslucháčov herectva.

II. blok – Doktorandské náhľady na tvorbu v „ére prázdnoty“
Mgr. Milan Zvada (AU B. Bystrica): Divadlo radosti a pohody v časoch ne/pohodlia; Mgr. art. Igor Timko (AU B. Bystrica): Je nám, hercom, do spevu?; Mgr. art.

Jakub Mudrák (AU B. Bystrica): Divadlo radosti a pohody v postmodernom svete alebo Za hranicou činoherného divadla; Mgr. art. Petra Kovalčíková (AU B. Bystrica): Fenomén kolektívnej tvorby v postmodernej spoločnosti; Lubomír Mindoš (DAD Prešov, AU B. Bystrica): Prečo ešte stále mám rád divadlo; Mgr. art. Sandra Polovková (AU B. Bystrica): O radosti, pohode, humore a kráse.

III. blok – Od teórie k praxi postmodernej divadelnej radosti
Prof. PhDr. Oliver Bakoš, CSc. (UK Bratislava, AU B. Bystrica): Kritika alebo úsmevné využitie niektorých významných momentov estetických koncepcií v textoch Alfreda Jarryho o divadle;

> Za vrchostolom PhDr. Martin Timko, ArtD. a prof. PhDr. Oliver Bakoš, CSc.

dolu: Pohľad do auditória konferencie

Mgr. Martin Timko, ArtD. (DÚ Bratislava, AU B. Bystrica): Znaký postmoderného divadla v Bednáríkových incenáciách pre deti, mládež i dospelých; Mgr. Simona Mischnáková, PhD. (UK Bratislava): Mort – humorné chápanie smrti v divadle; doc. Mgr. art. Matúš Olha, PhD. (AU B. Bystrica): Karol L. Zachar, pedagóg herectva; Mgr. Peter Himič, PhD. (ŠD Košice): Inscenačná tradícia ako podnet pre kreovanie javiskovej metafory (Ženský zákon na košickej scéne).

(ba), foto Vlado Bahýl

Zaujímavá prezentácia pod Zoborom

Fakulta múzických umení AU usporiadala v polovici októbra 2017 v Cikkerovej sieni banskobystrickej radnice cyklus hudobných podujatí, venovaných životu a dielu J. N. Hummela.

Program prvého koncertu festivalu obohatila banskobystrická premiéra Hummelovho Septeta Op. 74 v podaní mladého talentovaného klaviristu Miloša Biháryho a špičkových slovenských interpretov: Ivica Gabrišovej – flauta, Veroniky Prokešovej – viola, Igora Fáberu – hobojs, Pavla Muchu – violončelo, Filipa Jara – kontrabas a Petra Stašíka – lesný roh. Hostom podujatia bol talentovaný študent katedry klávesových nástrojov FMU AU Bohdan Koval (Ukrajina).

Koncert pre dva klavíry a osem rúk

V polovici novembra usporiadali My Piano s. r. o. a Nitrianska galéria v spolupráci s Akadémiou umení v Banskej Bystrici v koncertnej sále Župného domu v Nitre Koncert pre dva klavíry a osem rúk. Účinkovali Eva Cáhová (na obr.), Bohdan Koval, Maroš Klátik, Michael Berki a hosť koncertu Pavol Bohdan Zápotočný. V programe odzneli skladby F. M. Bartholdyho, F. Chopina, S. Rachmaninova, M. Wilberga, M. Infanteho, W. Lutoslawského. Sprievodnými podujatiami boli majstrovský kurz

a workshop pre pedagógov a študentov hudobných umeleckých škôl, ďalej prezentácia špičkového koncertného krídla značky Fazioli, odborná prednáška venovaná tvorbe klavírneho tónu, špecifikám tónotvorby a techniky ako aj majstrovské kurzy pre mladých klaviristov pod vedením pedagógov FMU AU v Banskej Bystrici.

Klavírny recitál III. Evy Cáhovej

12. decembra mala absolvovať pianistka Eva Cáhová recitál v Malej sále Slovenskej filharmónie v Bratislave. Zo zdravotných dôvodov interpretky bol však koncert zrušený.

(in – sf)

Stretnutie nad zborovou partitúrou VI.

Fakulta múzických umení Akadémie umení (FMU AU) v Banskej Bystrici s podporou Fondu pre umenie a v spolupráci so Speváckym zborom slovenských učiteľov zorganizovali začiatkom decembra VI. ročník medzinárodných dirigentských workshopov Stretnutie nad zborovou partitúrou pre študentov zborového dirigovania a dirigentov amatérskych zborov.

Výnimočnosť projektu

Tentoraz boli dielne zamerané na zborové skladby pre mužský zbor s dôrazom na skladby slovenských romantických skladateľov (J. L. Bella, E. Suchoň, V. Figuš Bystrý a ďalších aj súčasných skladateľov) a taktiež tvorbu súčasného poľského skladateľa Piotra Janczaka a iné kompozície svetových skladateľov. Výnimočnosťou tohtoročného projektu Stretnutie nad zborovou partitúrou VI. bola aktívna spolupráca s popredným

slovenským zborovým telesom – Speváckym zborom slovenských učiteľov, s ktorým frekventanti kurzov pracovali na konkrétnych skladbách, ktoré predviedli na koncerte v priestoroch Akadémie umení v Banskej Bystrici.

Prínosom workshopov bola účasť poľského dirigenta a známeho skladateľa Piotra Janczaka (Bydgoszcz), ktorý bol spolu so Štefanom Sedlickým (FMU AU Banská Bystrica) lektorom kurzov.

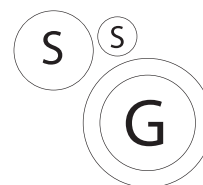
Katedra kompozície a dirigovania zboru FMU AU usporiadala v rámci Medzinárodných dirigentských workshopov – Stretnutie nad zborovou partitúrou VI. zborový koncert, na ktorom sa predstavili Spevácky zbor slovenských učiteľov a dva spevácke zbory FMU AU – Canzona Neosolium Women a Canzona Neosolium Unique. Koncert sa uskutočnil v Cikkerovej sieni Radnice mesta Banská Bystrica.

Lektor kurzov doc. Mgr. art. Štefan Sedlický ArtD.

(r), foto (vb)

Výstavy a aktivity Stredoslovenskej galérie

Stredoslovenská
galéria

Bethlenov dom, Dolná 8:

Stála expozícia Stana Filka (29. 11. 2017 – 2./3. 2018).

Vila D. Skuteckého, Horná 55:

Stála expozícia Dominika Skuteckého, celoročne.

Otváracie hodiny: UT - NE: 10.00 - 15.00 hod.

Dominik Skutecký: Neznáme portréty

(12. 9. - 31. 12. 2017).

Podujatia a sprievodné aktivity:

Festival Prvý človek bol umelec (od augusta do decembra 2017).

Celoročne - Vila D. Skuteckého:

Zábavný skicár – pre najmenších návštevníkov – Detský tlačový sprievodca expozíciou – Galerijné kufríky – Holokaust a osudy D. Skuteckého.

Ponuka pre školy:

SSG realizuje tvorivé dielne, animácie a lektoráty pre materské, základné a stredné školy, školské kluby, základné umelecké školy a centrá voľného času.

Bližšie informácie na www.ssgbb.sk.

SSG, Dolná 8, 975 90 B. Bystrica, tel.: +421 48/470 16 15,

ssgbb@ssgbb.sk, www.ssgbb.sk, fcb.

Voľný vstup do SSG každú poslednú nedeľu v mesiaci počas roku 2017.

Zaznamenali sme

Okresný špitál alebo plukovníková žena

Hra významného súčasného bulharského autora Christa Bojčeva Okresný špitál mapuje spoločenské pomery na vzorke ľudí nachádzajúcich sa v nemocnici, špeciálne scény zo šťastného života bláznov na psychiatrii. Čoskoro sa objaví aj v repertoári Divadla FDU AU zásluhou prof. Mgr. Ljuboslava Majeru, ktorý by ju mal režijnie uviesť v januári budúceho roku.

Bienále maľby VI.?

Výstava Bienále maľby VI.? s názvom Abstrakcia ako metóda a ako metafora (vernisáž 1. 12. 2017) v Mestskej galérii Rimavská Sobota si za tému zvolila uvažovanie o podobe súčasnej abstrakcie v tvorbe umelcov a umelkýň nastupujúcej generácie. Prezentovali sa na nej Katarína Balúnová, Rita Koszorús, Martin Kudla, Henrieta Kurčíková, Martin Lukáč, Roland Neupauer a Simona Štulerová, kurátormi výstavy boli Mgr. Gabriela Garlatyová, riaditeľka MGRS, a doc. Štefan Balázs, ArtD., akad. mal., pedagóg FVU AU.

Jubilujúce Divadlo na Vinohradoch

Pražské Divadlo na Vinohradoch oslávilo 110 rokov od svojho otvorenia. Prvým predstavením bola 24. novembra 1907 hra Jaroslava Vrchlického Godiva v réžii F. A. Šuberta s výpravou Josefa Weniga. Vyvrcholením osláv bol slávnostný večer 24. 11. 2017. A práve z tohto dôvodu sa ospravedlnil šéfdramaturg DnV a pedagóg FDU AU prof. MgA. Jan Vedral, PhD. z neúčasti na našej 14. teatrologickej konferencii, ktorá sa konala v rovnakom termíne.

Posila tímu grafikov

Mgr. art. Peter Valiska-Timečko, ArtD. sa na základe októbrového výberového konania stal novým pedagógom (odborným asistentom) na Katedre grafiky Fakulty výtvarných umení Akadémie umení.

Pod povrchom na Kysuciach

Kysucká galéria v Oščadnici hostí od 12. decembra 2017 do 18. februára 2018 výstavu študentských prác Katedry maľby FVU AU v Banskej Bystrici „Pod povrchom“, ktorej kurátorom je Ján Triaška. Výstava prezentuje práce Moniky Orémusovej, Stanislavy Kočišovej, Dušany Vrbovskej, Tatiany Jakubovej, Petra Decheťa, Miroslava Sandanusa, Lenky Galisovej, Michaely Thanovej, Michaela Luzszicza, Michaely Šuranskej a Lenky Gašparikovej.

Vianočný koncert v Klube HaD

Na Vianočnom koncerte študentov hebrektva 2. 3. a 5. ročníka FDU AU začiatkom decembra sa v Klube HaD pod taktovkou hlasových pedagógov doc. Mgr. art. Dušana Jarjabka a Olgy Hromadovej predstavili Patrícia Maríková, Mária Knopová, Sebastián Pavlis, Timea Mináriková, Ladislav Brandobur, Diana Kwaja, Matúš Holly, Martin Nagy, Lea Matalíková, Katarína Gurová, Eva Javorská, Andrej Polakovič, Filip Sirotiar, Dominika Kňazková a Adriana Gandžalová. Na klavíri ich sprevádzal Mgr. art. Ľubomír Richter.

Doplňujúce voľby FVU

Akademický senát Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici vyhlásil v novembri doplňujúce voľby do AS FVU AU a doplňujúce voľby do AS AU, a to študentská časť – doplňujúce voľby za jedného člena AS FVU AU, študentská časť – doplňujúce voľby za dvoch členov AS AU. Novou členkou študentskej časti AS FVU je Terézia Fillová. Novými členkami študentskej časti AS AU sú Simona Vargová, FVU a Eva Töröková, FVU.

(ba, mh, in)

Naši jubilanti

Január 2018

60 rokov -
Alena Melicherčíková
Anna Ihringová

Február 2018

60 rokov -
doc. Štefan Balázs, ArtD., akad. mal.
Doc. Mgr. art. Dagmar Ditrichová, ArtD.

Marec 2018

50 rokov -
Mgr. art. Eva Masaryková, ArtD.
55 rokov -
doc. Miroslav Nicz, akad. mal.
60 rokov -
Alena Strmeňová
prof. PhDr. Mgr. art. Egon Krák, ArtD.
65 rokov -
doc. Viktória Herencsár, ArtD.
doc. Mgr. art. Dušan Jarjabek
doc. Mgr. art. Ľubomír Fífik
prof. Andrzej Fidyk

Jubilantom v mene zamestnancov, študentov a sympatizantov školy srdečne blahoželá a do ďalších rokov praje reďakčná rada veľa zdravia, šťastia, inšpirácie, tvorivých síl a pohody v osobnom i profesijnom živote.

Októbrový workshop Anatómia figurálnej kresby prof. Borisa Jirků, akad. mal., zavřila vernisáž najlepších kresieb v Galérii FX. Najlepšie práce ocenili a objavia sa aj na plagáte v budúcom roku i katalógu Figurama '18.

Foto: www.aku.sk